

A person stands on a beach, looking out at a large, dark cliff face under a blue, overcast sky. The scene is captured in a cinematic style with a cool color palette.

**TIM
WEAVER**

**TUNTEMATON
MIES**

DOCENDO

**TIM
WEAVER**

**TUNTEMATON
MIES**

Englannin kielestä suomentanut Maikki Soro

DOCENDO

Ensimmäinen painos

Englanninkielinen alkuperäisteos

Tim Weaver: *I am Missing*

© Tim Weaver, 2017

All rights reserved.

Suomenkielinen laitos

© Docendo, 2026

Docendo on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä

Lönnotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

www.docendo.fi

Suomennos: Maikki Soro

Kansi: Tilla Larkiala/Taittopalvelu Yliveto Oy

Ulkoasu ja taitto: Taittopalvelu Yliveto Oy

ISBN 978-952-850-499-3

Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:

tuotevastuu@docendo.fi

ENSIMMÄINEN OSA

1

Kirkko oli lähellä merenrantaa, se lepäsi kalkkikivijyrkäntein reunalla kuin kallioon takertunut maljakotilo.

Pysäköin auton sen pihaan ja sammutin moottorin.

Audi keinui akselillaan tuulessa ja sateessa, taivas oli savenharmaa ja meri kuohui ja tyrskysi. Paikka oli viiden kilometrin päässä Christchurchin kaupungista, ja salmen vastapuolella kohosivat Needles-nimiset kalliot, jotka ajelehtivat harsomaisen sumun keskellä kuin laivat vailla peräsintä. Ottaessani lehtiöni takapenkiltä muistin, että olimme matkustaneet kerran vaimoni kanssa lautalla Wightsaarelle, töyssytelleet tämän saman salmen poikki talvimyrskyssä, ja mieltäni vihlaisi ikävä, koska enää en voinut muuta kuin muistella sellaista matkaa.

Lukitsin auton ja suuntasin kirkolle.

Sen ovi oli auki. Astuin sisään ja näin kymmenen puupenkkiä, etuosassa kivisen alttarin ja sen yläpuolella lasimaalauksen koristaman ikkunan. Vaikka sää oli pilvinen, ikkunasta heijastui värejä kirkon käytävälle. Kuva Pyhästä ehtoollisesta aaltoili halkeilleella kivilattialla kuin öljyinen vesilammikko.

Mies istui toisella rivillä käytävän vasemmalla puolella, kylki kiinni penkin päädyssä ja kädet löyhästi yhdessä etupenkin selkänojalla, aivan kuin hän aikoi rukoilla tai olisi juuri rukoillut. Hänellä oli yllään sininen sadetakki ja harmaa pipo, ja penkin alta näkyi toinen saapas, joka oli kurainen ja pahasti kulahtanut.

Hän ei näyttänyt huomaavan minua ennen kuin olin melkein hänen

vieressään. Silloin hän kääntyi, laski kädet syliinsä ja katsoi minua levottoman mutta samalla huojentuneen oloisena.

”Oletteko Richard Kite?” kysyin.

”Olen.” Mies nousi seisomaan. ”Olen kyllä.”

”Minä olen David Raker.”

Me kättelimme. Kiten kädet olivat hoikat, kuten hän itsekin, ja ruti-kuivat. Sormenpäät tuntuivat karheilta – ehkä niissä oli naarmuja tai kovettumia – ja hänen kasvoillaankin oli jälkiä, tuoreita arpia, joista kookkain kulki leveässä kaaressa leuasta alahuuleen.

”Kiitos, että tulitte, herra Raker.”

”Sano vain David”, sanoin. ”Anteeksi, että myöhästyin pikkuisen. Lupasin tulla kymmeneksi.”

”Ei haittaa.”

Katselin jälleen ikkunaa ja holvikattoa. ”Olen tutkinut monenlaisia tapauksia, mutten muista ainuttakaan, joka olisi alkanut kirkosta.”

Kite hymyili vaisusti. ”Onko mikään tapaus päätynyt tänne?”

Näin, että hänen katseensa siirtyi kirkkosalin etuosaan. Siellä oli kahdet puiset ruumisparit – jalustat, joille arkku laskettiin hautajaisissa. Ne oli taitettu kokoon ja laitettu nojalleen seinää vasten. Hän silmäili niitä jonkin aikaa.

Vastasin: ”Teen kaikkeni, jotta niin ei kävisi.”

Kite yritti jälleen hymyillä, mutta hymy jäi puolitiehen, ja siitä päätellen hän ymmärsi jo, miten asia oli: etten voinut vaikuttaa kenenkään ihmisen kohtaloon ennen kuin tiesin hänen olevan elossa. Tehtävästäni tuli toisenlainen, jos etsimäni henkilö oli jo kuollut enkä voinut palauttaa hänen perheelleen muuta kuin luita ja multaa. Silloin minusta tuli jonkinlainen taiteilija, joka maalasi kuvan syistä ja selityksistä – rakensi narratiivin siitä, mitä kadonnut oli jättänyt jälkeensä.

”Ette kertonut kovin paljon puhelimesta”, totesin.

”Sinuttele sinäkin”, Richard Kite sanoi hiljaa. ”Totta, en kertonut paljonkaan, ja pahoittelen sitä. En mielelläni kerro näistä asioista

puhelimessa. Se ei vain luonnistu minulta. Puhun mieluummin kasvotusten.”

”Ymmärrän hyvin”, sanoin ja katselin häntä tarkasti.

Hän näytti surulliselta ja ahdistuneelta. Siinä ei ollut mitään outoa – samoja tunteita kohtasin hyvin usein työssäni – mutta Richardin ahdistuksen takana piili muutakin. Hän oli jollakin tavoin hämillään, niin kuin ei voisi luottaa itseensä, eikä se ollut tyypillistä ihmiselle, joka oli korkeintaan kolmenkymmenenviiden. Ilmeisesti hän tiedosti tämän itsekkin, koska yritti taas hymyillä, mutta hämmennys ei kadonnut. Se oli juurtunut hänen silmiinsä ja suupieliinsä, vallannut alaa kuin rikkaruohokasvusto. Hänen puhelunsa jälkeen olin koettanut etsiä hänestä tietoja – joita oletin hänen jakavan sosiaalisessa mediassa muiden ikäistensä tavoin – mutta mitään ei löytynyt. Richard Kitesta ei näkynyt jälkeäkään koko internetissä.

”Olen töissä täällä kirkolla aina tiistaisin ja torstaisin”, hän selitti ja osoitti ympärilleen. ”Autan ulkotöissä – hoidan istutuksia ja sen sellaista. En ole mikään puutarhuri, mutta yritän parhaani.” Kite piti tauon ja katseli jälleen ruumispaareja. ”Kirkkoherra Parsons sanoi, että voimme jutella takahuoneessa. Jos vain haluat.”

Kirkon perällä oli avattu ovi, joka johti käytävään. Jonkin matkan päässä käytävällä näkyi keltainen ämpäri, johon tipahteli vettä katosta.

”Ilman muuta”, sanoin. ”Mutta kertoisitko ensin, kenet minun pitäisi löytää?”

”Aivan, totta kai.”

Kite nosti kättään anteeksipyytävästi, mutta ei jatkanutkaan vaan käänsi katseensa ja näytti etsivän oikeita sanoja kirkkosalin varjoisista nurkista. Hänen kasvonsa olivat laihat ja kalpeat, leukaa peitti musta sänki ja silmät olivat oudon värittömät. Ja tällä kertaa tajusin jotakin, kun katselin häntä. *Olen nähnyt tämän miehen ennenkin. Tunnen hänet jostakin.*

Olimmeko joskus tavanneet jossain?

”Otin sinuun yhteyttä, koska tiedän, että etsit kadonneita”, Richard sanoi vihdoinkin. ”Se on ammattisi, ja minä tarvitsen nyt... sellaista ammattiapua.” Hän keskeytti ja nielaisi. ”Eräs henkilö on kadonnut, ja hänet pitäisi löytää.”

”Kenestä siis on kysymys?”

Olin yhä häkeltynyt siitä, että hän vaikutti niin tutulta. Odottaessani hänen vastaustaan yritin päätellä, missä olisimme voineet törmätä toisiimme, mutta mitään ei tullut mieleen. Aiempiin tutkintoihin hän ei liittynyt, siitä olin varma.

”Richard, kuka on kadonnut?” kysyin uudelleen.

Hän ei näyttänyt edes kuulevan minua, tuijotti vain nurkkaa, johon valo ei yltänyt ikkunoista. Mutta juuri kun aioin kysyä kolmannen kerran, hän kääntyi minuun päin.

”Minä olen”, hän sanoi.

Katsoin häntä ymmälläni. ”Olet mitä?”

”Minä olen kadonnut.”

2

”Minulla on dissosiatiiivinen muistinmenetys”, hän sanoi tyynesti.

Olin kuullut tällaisesta muistihäiriöstä mutten tiennyt siitä paljonkaan. Nyt ymmärsin silti yhden asian. Richardin soittaessa edellisenä päivänä olin yrittänyt kysellä tarkempia tietoja mutta hän ei ollut halunnut kertoa enempää puhelimesta. Hän oli sanonut, että tapaus oli *poikkeuksellinen* ja sitä oli *vaikea selittää*, ja se oli herättänyt kiinnostukseni – samoin kuin hänen äänensä, jonka sävy kertoi surusta ja menetyksestä. Saman surun olin kohdannut kaikissa auttamissani perheissä. Kuvittelin vain, että Richard oli menettänyt vaimonsa tai vanhempansa, veljensä tai sisarensa tai lapsensa. Mutta hän ei surrut ketään heistä.

Hän suri elämää, jota hän ei enää muistanut.

Menimme kirkon takahuoneeseen. Sen suolan himmentämästä ikkunasta näkyi pieni mutta hyvin hoidettu puutarha. Se päättyi jyrkkään rantakallioon, ja edempänä häämötti vain kuparinruskeaa kivikkoa ja silmän kantamattomiin merta ja pilviä. Huoneessa oli pieni pöytä, vastakkaisella seinällä oveen nähden. Richard haki kaksi tuolia nurkassa olevasta pinosta ja kysyi, ottaisinko kahvia. Keittiön virkaa toimitti hylly, jolla oli pikakahvia ja maitopurkki – mutta olin juuri ajanut sataviisikymmentä kilometriä ja kahvi maistui kyllä, oli se millaista tahansa.

Parin minuutin kuluttua Richard palasi kahvimukin kanssa, laittoi toisen eteeni ja istui tuolinsa reunalle levottoman näköisenä. Hän piteli höyryävää mukia molemmissa käsissään, ja hänen sormensa peittivät osan paksuin mustin kirjaimin kirjoitetusta tekstistä: MIKSEI NASARETISSA KEITETÄ TEETÄ? KOSKA OHJEET OVAT

TÄYTTÄ HEPREAA. Richard istui pää kumarassa, ja mietin taas, miksi hän vaikutti niin tutulta.

”Kuule, Richard. Olemmeko me tavanneet jossakin?”

Hän katsoi minua hämmästyneenä. Mitä kysymystä hän sitten liekään odottanut, tuskin ainakaan tätä.

”En usko”, hän vastasi. ”Emme varmasti.”

Minulla ei ollut mitään syytä uskoa, että hän olisi valehdellut, joten annoin asian olla toistaiseksi ja tartuin kynään. ”Selvä sitten”, sanoin leppoisasti, jotta hän rentoutuisi. ”No, kertoisitko ensin, mikä on disso-siatiivinen muistihäiriö?”

Richard nyökkäsi ja rykäisi pari kertaa, niin kuin sanat olisivat taker-tuneet jo nyt hänen kurkkuunsa.

”Se on häiriö, jossa ihminen ei kykene muistamaan itselleen tärkeitä tietoja”, hän selitti. ”Aivan kuin hänen aivoistaan olisi pyyhkiytynyt pois valtava määrä tietoa hänestä itsestään. Se on erilainen kuin yleisem-min tunnettu amnesia, jossa ihminen menettää muistinsa tietyltä ajalta – menettää sen kertakaikkisesti – mutta muistaa silti kaiken sitä edeltä-vältä ja sen jälkeiseltä ajalta. Hän muistaa nimensä, ikänsä, perheensä, ammattinsa ja kaikki sen kaltaiset asiat. Minulla on... toisin. Minä en muista mitään niistä asioista. Kaikki tärkeät tiedot ovat kadonneet, aivan totaalisesti. Minulla ei ole mitään muistikuvaa menneisyydestäni.”

”Eikö mitään?”

”No, tuskin mitään.”

”Onko Richard varmasti oikea nimesi?”

”Niin ainakin *luulisin*.” Lyhyt hiljaisuus. ”Kun sitä kysyttiin ensim-mäisen kerran, muistin välittömästi, että se on Richard. Se vain pälkähti mieleeni.” Richard hellitti toisen käden mukista ja hieroi silmäänsä. ”Tällaisessa amnesiassa muistot voivat joskus palautua, mutta suurin osa on niin syvällä, ettei niitä välttämättä löydä koskaan. Olen saanut terapiaa ja minut on hypnotisoitu, ja olenkin muistanut joitakin asioita. Uskon, että nimeni on Richard. Uskoisin myös, että olen kotoisin

jostakin rannikolta. Mutta jos kysyt, oliko minulla tyttöystävää tai keitä vanhempani ovat – jos he ovat edes elossa – niin en osaa vastata. En osaa vastata.” Hän huokaisi ja katsoi ulos sateen tuhrimasta ikkunasta. ”Keksin sukunimekseni Kite, *Leija*, koska istun tässä joskus ja katselel lapsia, jotka lennättävät leijoja alhaalla rannalla. Kun näen heidät siellä vanhempiensa kanssa, huomaan olevani surullinen – ja samalla kateellinen. Ja siitä päättelen, että minuakin on joskus rakastettu, koska en tiedä, miksi olisin muuten kateellinen niille lapsille. Mutta en muista mitään, joten voin olla väärässäkin. En osaa sanoa.”

Richard oli vasta kolmissakymmenissä mutta puhui kuin paljon vanhempi ihminen. Muistojen menettäminen oli muuttanut häntä – ehkä muistojen niistä, jotka olivat rakastaneet häntä ja joita hänkin oli rakastanut.

”Uskot siis olevasi kotoisin rannikolta?”

”Niin uskon”, hän sanoi.

”Minun on nimittäin vaikea paikantaa korostustasi.”

Richard hymyili kuivasti. ”Niinpä.”

”Onko joku muukin sanonut niin?”

Hän nyökkäsi. ”Poliisi yritti pitkään selvittää, onko sanoissani jokin länsi-englantilainen korostus – vai olenko kuninkaallista syntyperää. Puheeni on sekoitus näitä kahta tyyliä.”

Viittaus kuninkaallisiin oli selvästikin vitsi, mutta luonnehdinta oli silti melko osuva: Richard puhui enimmäkseen varsin hienostunutta, lähes ”yläluokkaista” englantia, mutta tietyt sanat olivat *r*-voittoisempia kuin yleiskielessä. Diftongi *ai* kuulosti enemmän *oi*:lta ja *o* pitkältä *a*:lta. Se oli merkillinen yhdistelmä, kuin tasapainoilua kahden kilpailevan korostuksen rajalla.

”Etkö muista mitään muuta siitä paikasta, josta olet kotoisin?” kysyin.

Richard pudisti päätään. ”En. Minulla on vain yksi selkeä muisto, vahva mielikuva siitä, että olen lapsi ja katselen ikkunasta ulos merenrantaan.”

Kirjoitin vielä pari asiaa ylös ja sitten lueskelin hetken aikaa pika-kirjoituksella tekemiäni muistiinpanoja.

”Heräsin meripelastusaseman rannasta.”

Katsoin Richardia.

”Sieltä minut löydettiin. Ja muistini alkaa siitä hetkestä. Tämän vuoden tammikuusta, jolloin tulin tajuihini Hampshiren rannikolla, lähellä meripelastusasemaa.”

”Heräsit siis Hampshiren...”

Mutta sitten keskeytin.

”Sinä olet se *Kadonnut mies*”, sanoin lähinnä itselleni.

Richard ei selvästikään pitänyt nimityksestä. Heti kun sanoin sen, hän nyrpisti nenäänsä, muttristi suutaan ja käänsi katseensa ikkunaan kuin loukattuna. Tällä nimellä häntä oli kuitenkin kutsuttu paikallislehdissä. Ja siksi hänet tunsinkin: hänen tapauksestaan oli uutisoitu etelärannikon lehdissä siinä toivossa, että hänet tunnistettaisiin. Emme olleet tavanneet, vaan olin lukenut hänestä käydessäni tyttäreni luona Devonissa: hän oli se nuori mies, joka oli löydetty Southampton Waterin suulta tajuttomana ja joka ei muistanut mitään menneisyydestään.

Kadonnut mies.

Olin nähnyt jutun alkuvuodesta, olin lukenut, ettei mies muistanut mitään, ei edes perhettään eikä sukunimeään, mutta jo alkuaankin vähäinen uutisointi – jossa Richard vetosi kaikkiin, jotka tunsivat hänet – loppui pian kokonaan, koska kukaan ei vastannut vetoomukseen. Siksi en osannut heti yhdistää tapauksia. Toinen syy oli se, että Richard näytti nyt toisenlaiselta kuin lehtikuvissa: vanhemmalta ja riutuneemmalta, vaikka hänellä oli ollut tammikuussa verta silmässään ja laastareita kasvoillaan. Nyt jäljellä oli enää arpia.

”Olen pahoillani”, sanoin.

Hän kohautti olkiaan. ”Ei mitään syytä. Siksihän minua sanottiin. Lehtikirjoitusten aikaan kuvittelin vielä, että saisin ilman muuta tietää, mistä olen kotoisin. Minusta kirjoitettiin niin paljon, juttu oli ties miten

monessa lehdessä. Oletin, että edes joku tuttu huomaisi sen ja ottaisi yhteyttä ja pääsisin niillä tiedoilla alkuun. Mutta kukaan ei ottanut yhteyttä. Ei kukaan.”

”Eikö sinulla ole ollut minkäänlaista johtolankaa?”

”Ei ole.”

Jätin hänet hetkeksi rauhaan. Sitten jatkoin.

”Sinut siis löydettiin läheltä meripelastusasemaa?”

Richard nyökkäsi.

”Ja se on ensimmäinen asia, jonka muistat?”

”Niin.”

”Eikö sinulla ole mitään muistikuvaa edeltävistä tapahtumista?”

”Tarkoitatko siitä, miten päädyin siihen paikkaan? Ei, ei mitään.”

”Monesko päivä tammikuuta se tapahtuikaan?”

”Minut löydettiin keskiviikkona kahdeskymmenes tammikuuta.”

”Ja löytäjät olivat pelastusaseman väkeä?”

”Niin.”

Nyt oli 25. lokakuuta, joten siitä oli runsaat yhdeksän kuukautta. Tuntui kuin olisi kulunut kauemminkin siitä, kun olin lukenut Richardista, koska hänen tarinansa oli jo ehtinyt jäädä tuhansien muiden varjoon. Olin ollut aikaisemmin itse osa samaa koneistoa, toimittaja, joka kutisti ihmisen kohtalon pelkäksi alaviitteeksi ennen kuin hänen ääntään kunnolla kuultiinkaan. Niinhän tiedotusvälineet toimivat. Yhdeksän kuukautta vastasi toimittajalle yhdeksää vuotta, minullekin aikoinaan.

”Minkä niminen se paikka on, josta sinut löydettiin?” kysyin sitten.

”Coldwell Point.”

”Missä päin se sijaitseekaan?”

”Se on reilun kahden kilometrin pituinen rantakaistale risteyskohdassa, jossa Hamblejoki laskee Southampton Wateriin. Siellä ei ole paljonkaan nähtävää. Pieni parkkipaikka, kapea sorainen ranta. Veneenlaskupaikka. Meripelastusasema on rannan toisessa päässä, aivan niemen kärjessä. Sen aseman miehet minut pelastivat.”

”Minkä nimiset miehet?”

”Ensimmäiseksi minut löysi Rory. Rory Yarkley, aseman mekaanikkoja. Hän soitti paikalle Simon Griffinin, joka päivysti rantamiehistössä.”

”Ja sinullahan oli vammojakin?”

Richard osoitti kasvojensa arpia. Niitä oli viisi, ja kaikki olivat vasemalla puolella: kaksi lyhyttä jälkeä poskipäässä ja kaksi leukaperässä. Viides ja pisin arpi erottui paljon muita selvemmin. En ollut nähnyt sitä aiemmin, koska se oli lehtikuvissa laastaroituna, mutta tänään tavatessamme se pisti heti silmään, ja nyt katselin sitä tarkemmin: se oli leukakuopasta suupieleen ulottuva valkoinen juova, joka muistutti matoa. Poliisi epäili, että Richard oli joko joutunut pahoinpitelyn kohteeksi tai kaatunut rajusti kasvot edellä, tai sekä että. Ja hänen alkaessaan kääriä vasenta hihaansa näin, että hänen kyynärpäässäänkin oli arpia, samoin kyynärvarressa ja kämmenselässä.

”Jäljistä päätellen olet pudonnut jostakin”, totesin.

”Tai kaatunut maahan. Tai minut on mukiloitu.”

”Luuletko itse, että sinut olisi mukiloitu?”

Richard kohautti olkiaan. ”En tiedä.”

Hänen äänestään kuului selvästi katkeruus. Katselin hetken ulos ikkunasta ja yritin saada ajatukseni järjestykseen. Sade oli voimistunut ja sumu näytti sakeammalta.

”Oliko sinulla luita poikki tai murtumia?”

”Ei.”

”Siis vain haavoja ja ruhjeita?”

”Niin. Pienemmät haavat olivat jo umpeutuneet, kun palasin tajuihini, mutta tämä...” Hän osoitti leukansa arpea. Siinä näkyi tikkien jättämiä tähden muotoisia jälkiä. ”Tämä tulehtui aika pahasti. Koko kasvojen keskiosa turposi ja haava rupesi märkimään. Päälle päätteeksi sain vielä jonkinlaisen luutulehduksen. Se oli ikävä tauti.”

”Olitko täysissä pukeissa, kun sinut löydettiin rannalta?”

”Olin. Minulla oli pitkät housut, t-paita ja fleecetakki. Toinen kenkä kyllä puuttui.”

”Mitä seuraavaksi tapahtui?”

”Miehet veivät minut pelastusasemalle, laittoivat viltin harteilleni ja antoivat kuumaa juotavaa, ja sitten he soittivat poliisille. Odottaessamme he alkoivat kysellä, kuka olin, mistä olin tullut, voisivatko he soittaa jollekin ja sellaista, mutten osannut sanoa oikein mitään. Periaatteessa osasin kertoa vain nimeni.”

”Oletko vielä pitänyt yhteyttä heihin?”

”En”, sanoi Richard. ”Rory soitteli jonkin aikaa ja kysyi, miten sujuu – ja onko mitään selvinnyt. Ilmeisesti hän ja Simon ajattelivat olevansa jotenkin vastuussa minusta, koska he löysivät minut.”

”Eikö kumpikaan heistä soittale enää?”

”Ei. Miksi soittelisivat? En tiedä edelleenkään, kuka olen, enkä tiedä edelleenkään, mistä olen kotoisin.”

En keksinyt mitään sanottavaa.

”Minne menit seuraavaksi, sieltä pelastusasemalta?”

”Paikallinen avustusyhdistys järjesti minulle paikan retkeilymajasta. Olin tietysti hyvin kiitollinen heille, mutta se oli kammottava paikka. Jouduin asumaan samassa huoneessa kolmen muun kanssa, ja joku oli alituisen tulossa tai menossa. Meteli ja hälinä oli jatkuvaa ja minä olin kuin mikäkin muukalainen. En voinut edes puhua kenenkään kanssa, koska en tiennyt mistään mitään. Voit vain kuvitella miltä tuntuu, kun joku kysyy sukunimeäsi tai kotipaikkaasi ja joudut sanomaan aina, ettet tiedä. Lopulta minua vain tuijotettiin mykkänä niin kuin kadulla tuijotetaan, kun jollekulle on sattunut autokolari. Pelastukseni oli se, että minusta alettiin kirjoittaa lehdissä, koska silloin kirkkoherra Parsons näki jutun ja halusi tutustua minuun.”

”Auttoiko hän sinua löytämään töitä ja asunnon?”

”Auttoi. Hän on ollut todella ystävällinen.”

Katselin hetken muistiinpanojani.

”Tiedätkö, onko Coldwell Pointissa valvontakameroita?”

”Kuulemma yksi, lähellä pelastusasemaa, mutta se oli silloin epä-kunnossa. Poliisin mukaan huolto oli tilattu seuraavaksi viikoksi. Joten on sinänsä samantekevää, tuotiinko minut rannalle autolla vai kuskattiinko minut veneellä vai olinko pudonnut jossakin veteen ja uinut sieltä rantaan. En muista sitä itse eikä se ole tallentunut mihinkään.”

”Etkö tosiaan muista mitään löytymistäsi edeltävältä ajalta? Sanoit, että muistat joitakin välähdyksiä menneisyydestäsi – kuten sen, että asuit lapsena rannikolla.”

”Minä *luulen* että asuin rannikolla.”

Sitten Richard vain pudisteli päätään.

”En muista”, hän sanoi. ”En muista lainkaan, mitä minulle tapahtui, eikä minulla ole aavistustakaan, miten päädyin sille rannalle. Kukaan ei ole kaivannut minua sen jälkeen. Olin yksin, kun minut löydettiin – ja olen yksin vieläkin.”

3

Keitin meille uudet kahvit, vaikka Richard oli tuskin koskenut edelliseenkään mukilliseen, ja annettuani hänen koota hetken itseään sanoin: ”Vielä siitä muistosta, että olet asunut meren rannalla. Miksi uskot, että se on lapsuuden ajalta?”

”En oikein tiedä.” Richard mietti vähän aikaa, miten muotoilisi asian. ”Sitä on vaikea selittää. Ehkä muisti vain toimii niin. Sitä muistaa jonkin näkymän tai tunteen tai mitä tahansa ja liittää sen johonkin ajankohtaan. Joskus vain tietää automaattisesti, *milloin* jotakin tapahtui, ilman että sitä pitää miettiä. Minäkin tiedän, että se muisto on lapsuudestani. Olen siitä varma, mutten osaa selittää, mistä se johtuu.”

”Mitä muuta muistat siitä hetkestä?”

Richard veti mukinsa lähemmäksi itseään. ”No, muistan, että seison ikkunassa ja katselen rannalle, ja mielessäni näyttää nyt kuin ranta jatkuisi loputtomiin, niin kauas molempiin suuntiin kuin silmä kantaa. Saattaa kuulostaa eksoottiselta, mutta ei se ole ollenkaan. Ei se ole mikään trooppinen paratiisi vaan aivan tyypillinen brittiläinen maisema. Niin kuin katsoisin nyt ulos tuosta ikkunasta. Taivas on harmaa ja sataa tihuuuttaa. Todella masentava sää.”

Richard vaikeni ja tuijotti jonnekin tyhjyyteen, ja ikkunan valo tanssi hänen silmissään, kun hän yritti kaivella lisää tietoja pimeästä. En uskaltanut yrittää auttaa häntä muistamaan. En ollut psykiatri enkä psykologi, joten sellainen yritys olisi lähinnä hakuammuntaa – ja tiesin myös pitkästä kokemuksesta, ettei ketään yleensä kannattanut painostaa muistamaan. Richardin tapainen ihminen, joka kaipasi kiihkeästi vastauksia

ja halusi edistää tutkintaa, yrittäisi väkisinkin muistaa jotakin, ja silloin hänen kertomuksensa vääristyisi. Jos muisti ei riittäisi, hän muuttaisi tahattomasti mielikuviaan, ja voisin joutua juoksemaan viikkokausia keksittyjen johtolankojen perässä.

”Selvä”, sanoin. ”Onko sinulla muita muistikuvia sen näkymän lisäksi?”

”Vain yksi. Muistan katselleeni jotakin televisio-ohjelmaa. Se oli piirretty, ja siinä oli kuva tv-mastosta, joka lähetti taivaalle radioaaltoja ylhäältä mäen päältä. Se saattoi olla jokin lastenohjelma. Ainakin se vaikutti sellaiselta.”

”Joten olisiko mahdollista, että masto oli sen tunnuskuva?”

”Että se näkyi alkutekstien aikana tai siinä main? En tiedä. Ehkä.”

”Voisitkohan piirtää sen minulle?”

”Piirtää?”

”Ei huolta”, rauhoitin. Käänsin muistilehtiön Richardin eteen ja annoin hänelle kynäni. ”Sen ei tarvitse olla mikään taideteos. Piirrä vain se, mitä muistat.”

Richardin saatua kuvan valmiiksi otin lehtiön takaisin. Siinä oli kolmion mallinen linkkitorni, jossa oli ristikkäisiä rautapalkkeja ja huipun yläpuolella päällekkäisiä kaaria, jotka levenivät alhaalta ylöspäin. Kuvio muistutti Wi-Fin kansainvälistä symbolia. Richard oli myös piirtänyt pari kukkasta tornin juurelle.

Yritin muistella, olinko nähnyt jossakin vastaavanlaisen kuvan, mutta se ei ollut ainakaan mistään minun tuntemastani lastenohjelmasta. Ja jos Richard oli katsellut ohjelmaa lapsena, sitä oli ehkä esitetty viimeksi parikymmentä vuotta sitten. Asiaa pitäisi selvittää.

”Muistatko vielä muuta?” kysyin. ”Mitä tahansa?”

Richard rypisti otsaansa, ja pienimmät arvet vaalenivat ihon kurtistuessa silmien ympäriltä. ”Tiedän, että osaan uida. Totta puhuen oikein hyvinkin.” Hän kohautti olkiaan, ja loppuosa ajatuksesta näkyi hänen ilmeestään: *Aivan kuin sillä olisi enää merkitystä.* ”Ja olen näppärä

käsistäni”, hän jatkoi hiljaisemmalla äänellä. ”Osaan korjata kaikenlaista. Se tuntuu luontevalta hommalta. Huollan helposti kaikenlaista kirkolla tai tuolla läheisellä leirintäalueella. Mike, se tapaustani tutkinut poliisi, arveli minun olleen ammatiltani asentaja tai yrittäjä tai jotain sen tyyppistä.”

Nyökkäsin. ”Se Mike – mikä hänen sukunimensä on?”

”Barton. Rikoskonstaapeli Mike Barton.”

”Onko hän Hampshiren poliisista?”

”On. Southamptonin piiristä.”

”Milloin hän otti viimeksi yhteyttä sinuun?”

”Siitä on pari kuukautta, ehkä kolme.” Richard kuulosti pettyneeltä. ”Mike soitti kertoakseen tilanteen ja sanoi yrittävänsä edelleen selvittää juttuani. Ehkä hän yrittääkin, en tiedä. Haluaisin uskoa niin, mutta luulen kyllä, että tapaukseni on jo arkistoitu. Ja miksei olisi? Enhän minä ole missään vaarassa. Enkä ole vaaraksi toisille. Ymmärrän kyllä, jos asia on niin.”

Richard sanoi ymmärtävänsä, miksi hänen tapauksensa oli unohdettu laatikon pohjalle, mutta hänen ilmeensä puhui toista. Hän oli loukkaantunut ja turhautunut.

”Olet töissä täällä”, sanoin pitääkseni keskustelun käynnissä, ”ja sanoit tekeväsi töitä myös leirintäalueella.”

”Aivan. Se on karavaaniparkki, noin puolentoista kilometrin päässä täältä.”

”Teet siis kahta työtä?”

”Tavallaan. Leirintäalueella hoidan tavallisia talonmiehen töitä, ajan nurmikoita, teen pikkuremontteja ja siivoan vessoja, mutta se on kausityötä. Huhtikuusta syyskuun loppuun olen töissä viisi päivää viikossa, lokakuusta huhtikuulle vain kaksi. Siksi auttelen täällä talvisin parina päivänä viikossa. Yritän ansaita oman elantoni, mutta se onnistuu vain, jos työnantajat suostuvat ymmärtämään tilanteeni.”

”Tilanteesi?”

”Heidän täytyy vähän taivuttaa sääntöjä.”

”Mitä sääntöjä?”

”Minulla ei ole sosiaaliturvatunnusta enkä voi saadakaan sellaista, joten minua ei tavallaan ole olemassakaan. Valtio ei myönnä uutta tunnusta, koska kenelläkään ei voi olla kahta, ja minulla täytynee olla sellainen entuudestaan. Olen puhunut tuntikausia puhelimesta viranomaisten kanssa ja yrittänyt selittää asemaani. Olen hokenut hokemasta päästyäni, etten yksinkertaisesti muista nimeäni. Olen lähettänyt kirjeitä lääkäreiltäni ja Parsonsilta, samoin tapaustani koskevia lehtijuttuja, mutta tilanne on toivoton. Kaikki anomukseni hukkuvat byrokratian rattaisiin.”

”Etkö voi saada väliaikaista sosiaaliturvatunnusta?”

”Niitä ei ole kuulemma myönnetty vuoden 2001 jälkeen.”

”Sääntöjen taivuttaminen tarkoittaa siis, että sinulle maksetaan käteisellä?”

”Tai ei makseta ollenkaan. Minä asun tällä hetkellä leirintäalueella. Saan kortteerata ilmaiseksi yhdessä asuntovaunuista. Vesi, sähköt ja kaasu kuuluvat kaikki sopimukseen, ja vastineeksi teen töitä vuokrasumman edestä. Kirkolla teen vain pikkuhommia, ja saan neljäkymmentä puntaa päivältä – sitä ei kukaan tule kyselemään. Mutta karavaaniparkki kuuluu ketjuun. Heillä on toimipisteitä pitkin koko rannikkoa, joten he eivät saa jäädä kiinni veronkierrosta.”

Richard puhui nytkin näennäisen rauhallisesti, mutta oli selvää, että hän kärsi tästä kaikesta suuresti. Ahdistus lepatti hänen kasvoillaan kuin tuli, joka ei suostunut sammumaan. Hän tuntui puhuvan tarinaansa kuin ulkoa opeteltua rimpsua. Kuunnelleessaan häntä saattoi välillä kuvitellakin, että hän oli tosiaan hyväksynyt asemansa, viranomaisten taipumattomuuden ja sen, että hänet oli jätetty tuuliajolle, jonkinlaisen pakolaisen statukselle – mutta sitten naamio taas putosi. Ilman sosiaaliturvatunnusta hän oli kuin haamu yhteiskunnan järjestelmissä. Hän oli lihaa ja verta, elävä ja hengittävä ihminen, joka istui minua vastapäätä,

David Raker on maan paras kadonneiden etsijä. Ensi kertaa kadonnut henkilö pyytää häneltä apua.

Kymmenen kuukautta sitten Richard Kite heräsi rannalta, mustelmilla ja ruhjeilla, muistinsa kokonaan menettäneenä. Kukaan ei tunne häntä, ja hänellä itsellään on vain pari hataraa mielikuvaa menneestään. Kun poliisi, pappi eikä psykologi ole osannut auttaa henkilöllisyyden selvittämisessä, Richard ottaa viimeisenä oljenkortenaan yhteyttä David Rakeriin, joka yrittää löytää pimeästä johtolankoja – joita joku muu yrittää kaikin voimin piilottaa.

Tapausta omaan uhkarohkeaan tyyliinsä tutkiessaan David päätyy jälleen keskelle monimutkaista punosta valheita, ahneutta, manipulatiota ja murhia.

Kahdeksas David Raker -mysteeri on tuttuun tapaan täynnä juonen täyskäännöksiä, synkkiä motiiveja ja jännitystä, joka pitää hyytävässä otteessaan viimeisille sivuille saakka.

84.2

www.docendo.fi

ISBN 978-952-850-499-3

9 789528 504993

MIX
Paperi | Tukee
vastaustullista metsänhoitoa
FSC® C021394